

Vattenmyndigheternas samråd 2018 gällande kraftigt modifierade vatten på grund av vattenkraft

Vattenmyndigheterna samråder nu om förslag till miljökvalitetsnormer för vatten som är kraftigt modifierade på grund av påverkan från vattenkraft. Samrådet pågår mellan den 2 maj och den 15 september 2018. Kommuner med inbokade beslutsmöten efter 15 september kan begära förlängd svarstid till som längst 30 september.

Samrådet inkluderar det underlag som ligger till grund för föreslagna miljökvalitetsnormer. Underlagen presenteras dels sammantaget för hela landet i en gemensam rapport med tillhörande bilagor, dels i totalt 20 åtgärdsplaner för berörda avrinningsområden eller delavrinningsområden i respektive vattendistrikt.

Vattenmyndigheterna anordnar tre samrådsmöten med anledning av detta:

- Göteborg den 22 maj
- Härnösand den 23 maj
- Skellefteå den 24 maj

Anmälan går att göra på vattenmyndigheternas webbplats www.vattenmyndigheterna.se och den är öppen till den 7 maj.

Samrådshandlingarna hålls tillgängliga hos länsstyrelser och kommuner inom distrikten och på vattenmyndighetens webbplats.

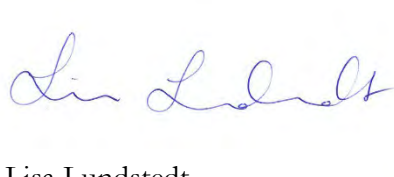
För att underlätta hanteringen av synpunkterna vill vi gärna att svaret skickas i digitalt textformat till Vattenmyndigheten för Bottenhavets vattendistrikt. Detta gäller även i de fall synpunkterna enbart gäller en enskild vattenförekomst eller åtgärdsplan för ett avrinningsområde i ett annat distrikt än Bottenhavets. Vattenmyndigheterna samordnar hanteringen av samrådssvaren. I första hand skicka dina synpunkter i word-format till e-postadressen vasternorrland@lansstyrelsen.se. I andra hand per post till:

Länsstyrelsen Västernorrland
Att. Vattenmyndighetens kansli
871 86 Härnösand

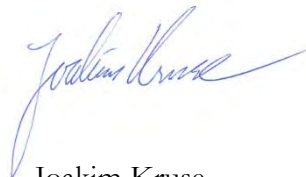
Strukturera gärna dina synpunkter efter samrådshandlingarnas disposition med tydliga hänvisningar till vilken del och vilket avsnitt som avses. Ange diarienummer 537-3521-2016.

Vattenmyndigheterna tar gärna emot synpunkter på alla delar av samrådet, inklusive förslag som berör enskilda vattenförekomster. Sådana synpunkter kan lämnas direkt via vattenmyndigheternas databas VISS (www.viss.lansstyrelsen.se), på sidan för respektive vattenförekomst.

Välkomna med era synpunkter senast den 15 september 2018.

Lisa Lundstedt
Vattenvårdsdirektör
Bottenvikens vattendistrikt

Joakim Kruse
Vattenvårdsdirektör
Bottenhavets vattendistrikt

Mats Wallin
Vattenvårdsdirektör
Norra Östersjöns
vattendistrikt

Irene Bohman
Vattenvårdsdirektör
Södra Östersjöns vattendistrikt

Daniel Isaksson
T.f Vattenvårdsdirektör
Västerhavets vattendistrikt

Bakgrund

Vattenmyndigheterna har sedan tidigare pekat ut sammanlagt 658 vattenförekomster (sjöar och vattendrag) som kraftigt modifierade på grund av påverkan från storskalig vattenkraft och beslutat om miljökvalitetsnormer för dessa. Vi har nu arbetat vidare och tagit fram förslag till preciserade miljökvalitetsnormer som ska se till att bästa möjliga vattenkvalitet uppnås, samtidigt som vattenkraftens betydelse för energisystemet beaktas.

Sedan 2016 gäller miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster som innebär krav på att uppnå god ekologisk potential senast i december 2027. Begreppet ”god ekologisk potential” har hittills inte varit konkret beskrivet och preciserat för varje vatten, på det sätt som gällande föreskrifter och vägledningar om detta förutsätter. Det arbete vi nu har gjort, som ligger till grund för samrådsförslagen, innebär att det nu finns preciserade beskrivningar av vilken miljökvalitet som ska uppnås i varje vattenförekomst, det vill säga vad god ekologisk potential faktiskt innebär. Förslagen utgår från bedömningar av vilka miljöförbättrande åtgärder som kan genomföras vid de berörda vattenkraftanläggningarna, med syfte att påverka vattenkraftens bidrag till energisystemet så lite som möjligt.

Det underlag vi har tagit fram, enligt gällande föreskrifter och vägledningar, har lett fram till bedömningen att det skulle få en betydande negativ påverkan på energisystemet att genomföra de åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk potential i alla vattenförekomster som har pekats ut som kraftigt modifierade på grund av storskalig vattenkraft. Utifrån det underlag som nu finns tillgängligt föreslår vi därför att mindre stränga krav beslutas för huvuddelen av de vatten som berörs i detta samråd.

De förslag vi nu lägger fram bygger på det underlag vi har i dagsläget och det regelverk som nu gäller för vattenförvaltning och vattenkraft. Beräkningar som gjorts baseras dels på data vi fått från vattenkraftsbolagen men även på egna underlag som utgått ifrån grundläggande hydromorfologiska förhållanden. Oavsett metod ligger resultaten mycket nära varandra.

Det har nyligen presenterats ett förslag till ny lagstiftning om bland annat prövning och omprövning av vattenkraftverksamheter (prop. 2017/18:243, Vattenmiljö och vattenkraft), som förväntas bli behandlad i riksdagen före sommaren. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019. Vi har så långt som möjligt tagit hänsyn till de förändringar som föreslås i lagstiftningsärendet, och bedömer att våra förslag inte står i konflikt med lagförslagen.

Förslaget till ny lagstiftning innebär bland annat att det ska upprättas en nationell prövningsplan för omprövning av all vattenkraft i Sverige. Ett av syftena med planen är att åstadkomma en avvägning på nationell nivå mellan vattenmiljö- och energivärden i våra vatten. Den ska bygga på och vara förenlig med vattenmyndigheternas underlag och beslut samtidigt som de avvägningar och bedömningar som görs i planen i sin tur ska påverka vattenmyndigheternas arbete med vatten som påverkas av vattenkraft. Vi ser

därför att våra samrådsförslag och underlag kommer att utgöra viktiga underlag för det kommande arbetet med den nationella prövningsplanen.

Den nationella prövningsplanen ska omfatta alla vattenkraftsverksamheter som har anmälts till planen, oavsett om de finns i anslutning till kraftigt modifierade vatten eller inte. Det innebär att planen kommer att gälla för många fler verksamheter och vattenförekomster än de förslag vi nu lägger fram. Det betyder också att slutliga bedömningar och avvägningar kan skilja sig något mellan vårt samrådsförslag och den nationella prövningsplanen. Vattenmyndigheterna bedömer dock att detta inte kommer att bli ohanterligt.

För att ge en första fingervisning om de skillnader som kan komma att bli aktuella, presenterar vi i detta samrådsunderlag en första uppskattning av vilka konsekvenserna skulle bli av ett genomförande av miljöförbättrande åtgärder vid alla vattenkraftpåverkade vattenförekomster i Sverige. Vi har alltså gjort en bedömning av helheten utifrån alla anläggningar som kan komma att ingå i den nationella prövningsplanen.

Det är samtidigt viktigt att säkerställa att de olika arbetsprocesserna och underlagen för dem blir anpassade till varandra och harmoniserar, så att det inte uppstår oklarheter eller mållkonflikter. Efter samrådet kan ändringar behövas göras, dels till följd av de synpunkter som kommer in under samrådet, dels med hänsyn till det arbete som kommer att påbörjas med den nationella prövningsplanen och de andra lagstiftningsändringar som nu föreslås.

Möjligheten att klassificera fler vattenförekomster som kraftigt modifierade på grund av påverkan från vattenkraft eller annan samhällsviktig verksamhet hanteras inom ramen för vattenmyndigheternas pågående regleringsbrevsuppdrag. Detta uppdrag, som pågår till och med 2020, inkluderar också en översyn av möjligheten att tillämpa undantag även i naturliga vatten i större omfattning än hittills. Beslut om ytterligare revision av miljökvalitetsnormer och kraftigt modifierade vatten kan således komma att ske successivt fram till 2021, då åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för perioden 2021–2027 ska beslutas. Förslaget till ny lagstiftning inkluderar också en möjlighet att revidera miljökvalitetsnormer i samband med en tillstånds- eller omprövning, om det kommer fram mer tillförlitliga underlag om faktiska förhållanden i prövningen.

Mot den här bakgrunden, och med tanke på att det ännu finns många oklara frågor om genomförandet av den nya lagstiftningen, är det viktigt att påpeka att våra samrådsförslag utgår från nuvarande förhållanden och bestämmelser. Vattenmyndigheterna bedömer som sagt att de förslag som nu lämnas i allt väsentligt kommer att vara förenliga med den kommande lagstiftningen. Vårt samråd blir en viktig del i en förankringsprocess som kan skapa ännu bättre beslutsunderlag som kan vävas in i det kommande arbetet med vattenkraftsfrågor.

Underlag för samrådet

Syftet med de dokument som vattenmyndigheterna gemensamt tagit fram och som redovisas i samrådet, är att de ska:

- beskriva resultatet av våra förslag på en samlad nationell nivå och per avrinningsområde och vattenförekomst,
- redogöra för vilka konsekvenser för energisystemet vi bedömer att förslagen får,
- förklara hur förslagen till miljö kvalitetsnormer har tagits fram,
- redovisa vilket underlag vi har använt och
- beskriva hur de här förslagen passar in i det arbete som nu pågår i Sverige kring vattenmiljö- och vattenkraftfrågor.

Förslagen till miljö kvalitetsnormer redovisas i bilagor till varje åtgärdsplan, och dessutom för varje vattenförekomst i vattenmyndigheternas databas VISS (www.viss.lansstyrelsen.se).

De dokument som ingår i samrådet är:

- Rapport ”Miljö kvalitetsnormer för kraftigt modifierade vattenförekomster – vattenkraft”
  - Bilagor:
    1. Metodbeskrivning för genomförda beräkningar och avvägningar
    2. Sammanfattande tabeller över grundinformation och resultat för samtliga huvudavrinningsområden med KMV på grund av vattenkraft.
    3. Ordlista
- Åtgärdsplaner för respektive avrinningsområde:
  - Bottenvikens vattendistrikt (Luleälven, Skellefteälven, Umeälven)
  - Bottenhavets vattendistrikt (Gideälven, Ångermanälven, Indalsälven, Ljungan, Delångersån, Ljusnan, Hamrångeån, Dalälven)
  - Norra Östersjöns vattendistrikt (Norrström – Kolbäckersån)
  - Södra Östersjöns vattendistrikt (Helge å, Motala Ström)
  - Västerhavets vattendistrikt (Lagan, Nissan, Ätran, Göta älv, Göta älv – Klarälven, Göta älv – delar av Byälven och Norsälven)

Sändlista för samrådshandlingarna

Länsstyrelser

Länsstyrelsen Blekinge län
Länsstyrelsen Dalarnas län
Länsstyrelsen Gotlands län
Länsstyrelsen Gävleborgs län
Länsstyrelsen Hallands län
Länsstyrelsen Jämtlands län
Länsstyrelsen Jönköpings län
Länsstyrelsen Kalmar län
Länsstyrelsen Kronobergs län
Länsstyrelsen Norrbottens län
Länsstyrelsen Uppsala län
Länsstyrelsen Skåne län
Länsstyrelsen Stockholms län
Länsstyrelsen Södermanlands län
Länsstyrelsen Värmlands län
Länsstyrelsen Västerbottens län
Länsstyrelsen Västernorrlands län
Länsstyrelsen Västmanlands län
Länsstyrelsen Västra Götalands län
Länsstyrelsen Örebro län
Länsstyrelsen Östergötlands län

Kommuner

Ale kommun
Arjeplog kommun
Arvidsjaur kommun
Arvika kommun
Berg kommun
Bjurholm kommun

Boden kommun
Bollnäs kommun
Borgholm kommun
Borlänge kommun
Bräcke kommun
Dorotea kommun
Eslöv kommun
Falkenberg kommun
Filipstad kommun
Forshaga kommun
Gagnef kommun
Gällivare kommun
Gävle kommun
Göteborg stad
Hagfors kommun
Hallstahammar kommun
Halmstad kommun
Hudiksvall kommun
Hylte kommun
Härjedalen kommun
Jokkmokk kommun
Kristianstad kommun
Krokom kommun
Kumla kommun
Kungälv kommun
Laholm kommun
Lilla Edet kommun
Linköping kommun

Ljusdal kommun

Lomma kommun

Ludvika kommun

Luleå kommun

Lund kommun

Lycksele kommun

Malung-Sälen kommun

Malå kommun

Markaryd kommun

Mora kommun

Motala kommun

Norrköping kommun

Norsjö kommun

Nybro kommun

Orsa kommun

Ovanåker kommun

Ragunda kommun

Skellefteå kommun

Smedjebacken kommun

Sollefteå kommun

Sorsele kommun

Stockholm stad

Storuman kommun

Strömsund kommun

Sundsvall kommun

Sunne kommun

Surahammar kommun

Svenljunga kommun

Säter kommun

Söderhamn kommun

Timrå kommun

Torsby kommun

Trollhättan stad

Umeå kommun

Vilhelmina kommun

Vindeln kommun

Vänerns kommun

Vännäs kommun

Ånge kommun

Åre kommun

Åsele kommun

Älmhult kommun

Älvdalen kommun

Örebro kommun

Örnsköldsvik kommun

Östersund kommun

Nationella myndigheter

Energimyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten

Kammarkollegiet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Naturvårdsverket

Riksantikvarieämbetet

Svenska kraftnät

Företag

Fortum

Jämtkraft

Skellefteälvens vattenregleringsföretag

Skellefteå Kraft

Statkraft

Tekniska verken

Uniper

Vattenfall

Vattenregleringsföretagen

Universitet och högskolor

Blekinge tekniska högskola

Chalmers tekniska högskola

Försvvarshögskolan

Göteborgs universitet

Handelshögskolan

Högskolan i Borås

Högskolan i Dalarna

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Jönköping

Högskolan i Skövde

Högskolan i väst

Högskolan Kristianstad

Högskolan i Gävle

Karlstads universitet

Kungliga tekniska högskolan

Linköpings universitet

Linnéuniversitetet

Luleå tekniska universitet

Lunds universitet

Malmö universitet

Mittuniversitetet

Mälardalens högskola

Stockholms universitet

Sveriges lantbruksuniversitet

Södertörns högskola

Umeå universitet

Uppsala universitet

Örebro universitet

Organisationer

Energiföretagen Sverige

Lantbrukarnas riksförbund

Svenskt näringsliv

Sveriges kommuner och landsting

Naturskyddsföreningen

Sportfiskarna

Svensk vattenkraftförening

Sveriges fiskevattenägareförbund

Älvräddarna

Världsnaturfonden

Vattenråd

Berörda Vattenråd